

## ה"ת 6347/06/16 - מדינת ישראל, רשות המיסים-מע"מ:היחידה המשפטית לתיקים מיוחדים נגד גרוסמן (י.א.) בע"מ

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 6347-06-16 מדינת ישראל ואח' נ' גרוסמן ואח'  
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני מבקשים	כבוד השופט אייל כהן
נגד משיבה 2	
1. מדינת ישראל	
2. רשות המיסים-מע"מ:היחידה המשפטית לתיקים מיוחדים	
גרוסמן (י.א.) בע"מ	

### החלטה בעניינה של משיבה 2

#### הבקשה

בפניי בקשה להארכת תוקף החזקת תפוסים שנתפסו על ידי המבקשת, למשך 180 יום נוספים, החל מיום 3.12.17, מכוח סעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969, יחד עם סעיפים 21 ו-26 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס - 2000.

נגד המשיבה-חברה בע"מ - וחשודים נוספים, מתנהלת מזה עת ארוכה חקירה ע"י משטרת ישראל ומחלקת חקירות מכס ומע"מ חיפה, בגין חשד לביצוע עבירות מס, מרמה והלבנת הון, בהיקף העולה כדי עשרות מליוני ₪. במסגרת החקירה נתפס רכוש מכוח צווי תפיסה, שתוקפם הוארך מעת לעת.

התפוסים מושא הבקשה הם:

א. שלשה רכבים (- מסוג ב.מ.וו מ.ר. 8032711; רכב שברולט מ.ר. 6209878 ו- רכב מאזדה מ.ר. 7507268 - להלן: "הרכבים", אשר שוים העדכני המוערך הוא 392,000 ₪ לערך). על הרכבים הוטל עיקול ברישום.

ב. יתרת הזכות בחשבון המשיבה, על סך של 243,000 ₪ לערך, המצויה בבנק המזרחי, סניף 439 ח-ן מס' 177550.

ג. המחאות ע"ש צד ג' בסך 3,870,320 ₪ התפוסים ומופקדים בחשבון האפוטרופוס הכללי. יצוין כי כלל

ההמחאות הופקדו בחשבון קרן החילוט אשר בניהול יחידת החילוט באפוטרופוס הכללי והכונס הרשמי.  
כובדו 36 בסך כולל של 1,712,810 ₪ ואילו 13 המחאות בסך כולל 2,157,510 ₪, חוללו.

נתונים אלה נסמכים על המסמך במ/3 אך אוסיף הערת הסתייגות מסוימת באשר למידת דיוקם, שכן הוצגו נתונים דומים עד כדי זהות עובר למתן ההחלטה הקודמת.

### רקע מתבקש להבנת טיעוני הצדדים

בטרם אשטח את עמדות הצדדים והנימוקים להכרעתי, אין מנוס ממתן רקע מתבקש לבקשה, כדלקמן.

לאחר הגשת הבקשה השלישית להארכת תוקף החזקת התפוסים, ועוד בטרם התקיים דיון בה, נודע למבקשת כי המשיבה הייתה מצויה בהליכי פירוק וכי ביום 21.5.17 "חוסלה". המבקשת פנתה לבית משפט זה בבקשה למתן הוראות, במסגרתה עתרה להעברת יתרת הזכות בחשבון הבנק ע"ש המשיבה, לטובת קרן החילוט, כמו גם לתפיסת הרכבים בפועל והסמכת יחידת החילוט לפעול למכירתם, והכל בכפוף להחלטה בבקשה להארכת התפוסים בשלישית.

הובהר כי ביום 8.5.16 ניתן צו פירוק נגד המשיבה בעקבות בקשת פירוק אשר הוגשה ע"י עובדיה. במסגרת צו הפירוק מונה מנהל מיוחד לבדיקת תביעות החוב של העובדים. ביום 21.5.17 ניתן כאמור צו לחיסול המשיבה. ביום 4.7.17 הוגשה ע"י כהנ"ר, במסגרת תיק הפירוק, בקשה להחייאת המשיבה. ביום 5.7.17 ניתן ע"י בית המשפט המחוזי בתל אביב (תיק פר"ק 18767-02-16) צו המורה על החייאת המשיבה ומינוי עו"ד אינסל כמפרק המשיבה (**להלן: "המפרק"**).

במסגרת הדיון בבקשה השלישית להארכת תוקף החזקת התפוסים, הורה כב' השופט מלמד ליחידת החילוט להעביר חוות דעת באשר למצבה של המשיבה. לאחר דיון וקבלת עמדות כלל הנוגעים בדבר, ניתנה ביום 19.9.17 החלטה מפורטת ומנומקת ע"י כב' השופט מלמד (**להלן גם: "ההחלטה הקודמת"**). בהחלטה זו נקבע, בין היתר, כי קיימת תשתית ראייתית לכאורית לפיה המשיבה "הוקמה בחטא" וכי כל מטרתה הייתה לסייע בידי משיב 1 לבצע עבירות פליליות. בהתבסס על החלטות קודמות, כמו גם חומר שהוצג בפניו, קבע כב' השופט מלמד כי קיומה של תשתית ראייתית לכאורית לחובת המשיבה אינו נתון במחלוקת. עוד נקבע כי המשיבה ביצעה לכאורה עבירות בסך עשרות מיליוני ₪ וכי סך כלל התפוסים מסתכם בכ- 5 מיליון ₪.

בשל כלל הנימוקים שפורטו בהחלטה, מצא כב' השופט מלמד כי בקשת המבקשת מידתית והורה על הארכת תוקף החזקת כלל התפוסים ב- 180 יום.

בחלקה הנוסף של ההחלטה הנ"ל, נבחנה בקשת המבקשת למתן הוראות באשר לרכבים. סלע המחלוקת בין הצדדים נעוץ היה בשאלה האם הגורם שיפעל למימוש נכסי המשיבה יהא המפרק, או שמא יחידת החילוט מטעם האפוטרופוס הכללי.

הובהר כי רכב המאזדה לא נתפס מעולם, פיזית, בידי המבקשת. באשר לשניים האחרים הורה בית משפט זה עוד בינואר 2016 על שחרורם בתנאים שכללו ערבויות, הפקדות ואיסורי דיספוזיציה, לידי משיב 1. בהמשך, בשל סירוב חברת הביטוח לרשום שעבוד לטובת המדינה, לאור קיומו של שעבוד לטובת בנק לאומי, קיבל בית המשפט את בקשת משיב 1 לפטרו מרישום השעבוד כאמור. בערר שהוגש, בין היתר על אותה החלטה, קבע בית המשפט המחוזי כי הרכבים יושבו לידי משיב 1 ללא תנאי נוסף. רישום עיקול הרכבים במשרד הרישוי נותר על כנו ומעולם לא בוטל.

אין חולק כי משיב 1 עושה שימוש ברכבים מאז שחרורם וכי השעבוד אשר רבץ עליהם, לטובת בנק לאומי, הוסר, לאחר שמשיב 1 עמד בהחזר תשלומי ההלוואה בגינם. משכך, לכל המאוחר מפברואר 2016, ניתן למשיב 1 היתר להשתמש ברכבי המשיבה, בכפוף לרישום עיקול לטובת המדינה, וללא כל הפקדה כספית- מצב הנמשך עד היום. נקבע כי אלמלא פירוקה של המשיבה, חיסולה והחייאתה מחדש, לא הייתה המבקשת פועלת כדי למנוע ממשיב 1 להמשיך ולעשות שימוש ברכבים. לאור האמור דחה כב' השופט מלמד את בקשת המבקשת להעביר את הרכבים לחזקתה. עוד ציין כי משכך, אין צורך להכריע בדבר זהות הגורם שיפעל למימוש הרכבים. בסיפא ההחלטה צוין כי אין בה כדי להכריע בשאלת הזכות לשימוש ולהחזקה ברכבים וכי חזקה על המפרק כי ככל שבפיו טענות נגד משיב 1, יפעל בהליך אזרחי מתאים, כחלק מתפקידו.

עוד צוין בהחלטה הקודמת, כי חשבון הבנק וההמחאות נתפסו ע"י המבקשת חודשים ארוכים בטרם מונה המפרק למשיבה וכי המפרק הסכים כי יתרת הזכות בחשבון המשיבה בבנק המזרחי, תועבר ליחידת החילוט. נקבע כי בשים לב למאמצי הגבייה של היחידה לחילוט ובשים לב להעדפת המחוקק את האינטרס הציבורי במאבק בהלבנת הון על אינטרסים המוגנים במשפט הפרטי, יש להעדיף את טיפולה של המדינה במימוש ההמחאות שחוללו, על פני הנושים בהליך הפירוק.

הנה כי כן, מצא בית המשפט בהחלטה הקודמת להורות על הארכת תוקף צווי התפיסה בכלל התפוסים, למשך 180 יום; דחה את בקשת המבקשת להעביר את הרכבים לידיה, בציינו כי אין הוא מכריע בסוגיית זהות הגורם שיממשם; הורה על העברת הכספים לידי קרן החילוט והורה ליחידת החילוט לפעול לגביית ההמחאות שחוללו.

### טיעוני הצדדים

בקשת המבקשת להארכת תוקף נסמכת על טענתה המרכזית, לפיה החקירה מצויה בישורת האחרונה וכי לאור היקף חומר החקירה, נדרשת ארכה נוספת לשם מסירת הודעות ידוע, עריכת שימועים והגשת כתבי אישום. עוד צוין כי בעניין חלק מן החשודים נשלחו מכתבי ידוע וצפויים שימועים.

לאחר שהוריתי על קיום דיון בעניינם של משיבים 1-4, אישרתי את הסכמת המבקשת ומשיבים 1, 3 ו-4 בדבר הארכת תוקף נוספת. במקביל, פנה המפרק בבקשה לפטרו מן הדיון. בקשתו נסמכה על הודעתו לפיה ביום 2.1.18 דחה בית המשפט של פירוק את בקשת משיב 1 לעיכוב ביצוע ההחלטה מיום 18.10.17, המורה לו למסור למפרק את שלשת הרכבים. לשיטת המפרק, בכך באה סוגיית הרכבים לסיומה ומתייתר הצורך לדון בבקשת המבקשת שבפניי, להארכת תוקף החזקת הרכבים. משיב 1 והמבקשת גם יחד, התנגדו לבקשה זו. שניהם הבהירו בתגובותיהם כי בניגוד לטענת

המפרק, כב' השופט מלמד הורה בהחלטתו האחרונה על הארכת תוקף החזקת התפוסים, אגב דחיית בקשת המבקשת למימושם. נטען כי התייצבות המפרק לדיון חיונית. לאחר האמור הוריתי על התייצבות המפרק לדיון.

בדיון שנערך בפניי ביום 10.1.18, הגישה המבקשת חומר חסוי- הדו"חות במ/1 ו- במ/2. כמו כן הפניתי לדו"ח אמ/1 מיום 5.7.17 עליו נסמך כב' השופט מלמד בהחלטתו הקודמת והגישה טבלה המפרטת את כלל התפוסים בפרשה- במ/3. בהמשך, לאור טיעוני המפרק, הוגשה תגובת המבקשת בהליך הפירוק בבית המשפט המחוזי וכן חוות דעת היחידה לחילוט עליה נסמך כב' השופט מלמד- במ/4 ו- במ/5, בהתאמה. המבקשת עתרה לקבלת הבקשה, בציינה בין היתר כי הארכה המבוקשת אמורה להיות האחרונה שתתבקש, לאור ההתקדמות המשמעותית בחקירה מאז ניתנה ההחלטה הקודמת.

ב"כ המפרק, מנגד, טענה כי בהחלטה הקודמת, אשר ניתנה כאמור ע"י כב' השופט מלמד, הוצאו הרכבים ממסת הנכסים המיועדים לחילוט עתידי, הפניתי בעניין זה לסע' 43 להחלטה והוסיפה כי לא היה כל טעם בהתייצבותה לדיון. בין היתר נטען כי המדינה וויתרה על זכותה לטעון לעניין הרכבים. ב"כ המפרק שטחה את השתלשלות האירועים בבית המשפט לפירוק והפניתי בין היתר להחלטת כב' השופטת לושי-עבודי מיום 18.10.17 המורה על העברת הרכבים לידי המפרק, לאור קביעת כב' השופט מלמד "לפיה אין לחלט את הרכבים" (מש/2). עוד נטען נגד התנהלותו של משיב 1, כמו גם כי נוצרה בינו ולבין המבקשת סימביוזה הבאה בגדר אבסורד. ב"כ המפרק הוסיפה וציינה כי מדי יום יורד ערכם של הרכבים.

בתגובה לטיעונים אלה ציינה המבקשת, בין היתר, כי פנתה לבית המשפט של פירוק (במ/4) והבהירה כי החלטה מיום 18.10.17 ניתנה על יסוד מצג עובדתי שגוי, בהינתן כי כב' השופט מלמד לא הוציא את הרכבים ממסת הנכסים המיועדת לחילוט. המבקשת הדגישה בפנייתה הנ"ל כי החלטת כב' השופט מלמד אין משמעה ביטול העיקולים הרשומים על הרכבים כי אם רק דחיית בקשת המדינה לפעול למימושם, כמפורט לעיל. המבקשת ציינה כי צווי התפיסה מושא תיק זה גוברים על צווי פירוק וכי המפרק אינו אלא "טוען לזכות". כוחה של כל החלטה שתינתן בהליך הפירוק, ע"י כל מותב ובכל ערכאה יהא יפה כל עוד אין הוא עומד בסתירה לצווי התפיסה מושא הליך זה. בהינתן האמור, מעשית לא יוכל המפרק לממש את הרכבים שכן צווי העיקול עליהם בתוקף.

בתום הדיון הגישה ב"כ המפרק, בהסכמתי, כתבי טענות והחלטות שניתנו ע"י בית המשפט של פירוק.

## דין והכרעה

לאחר ששמעתי בקשב רב את כלל טיעוני הצדדים ועיינתי בכל החומר הגלוי והחסוי שהוצג לעיוני, נחה דעתי כי דין הבקשה להתקבל.

כמפורט לעיל, קיים חשד סביר לביצוע עבירות ע"י המשיבה ושווי התפוסים נמוך משמעותית מהיקף העבירות הנטענות. איש לא חלק על קביעותיו אלה של כב' השופט מלמד, מושא ההחלטה הקודמת ואין לי אלא להצטרף אליהן בענווה, לאחר עיוני בראיות.

שוכנעתי כי החקירה אכן מצויה בישורת האחרונה וכי מוצדק להמשיך ולהחזיק בתפוסים, בהינתן כלל הנתונים הנצרכים לעניין. באשר לאמור לעיל, לעניין יתרת הזכות בחשבון ולעניין מימוש ההמחאות, לא מצאתי הצדקה לסטות מקביעות כב' השופט מלמד. ממילא אף לא נשמע כל טעם מפי ב"כ המפרק מדוע יש לעשות כן.

הוא הדין באשר לרכבים התפוסים. בסוגיה זו אני מוצא לדחות את טיעוני המפרק, ואלה טעמיי.

דיון בבקשות לחילוט פלילי ולתפיסה במסגרתו, יתקיים לעולם בפני בית המשפט בפניו מתבקשים סעדים אלה. הערכאה ה"פלילית" היא הערכאה המוסמכת היחידה לדון בטענות "טוען לזכות". מטרת הליכי החילוט הפלילי שונות ממטרות הליכי חדלות הפירעון (לא ארחיב באשר למושכלות ראשונים בדיני החילוט הפלילי. העקרונות בוטאו פעמים רבות בפסיקה- ראו למשל בש"פ 6817/07 **מדינת ישראל נ' סיטבון**, מיום 31.10.17 - סע' 33 ואילך).

החריגים לסמכות החילוט נקבעו בחוק, המורה על שני מסלולים בהם מוסמך בית המשפט למנוע חילוט, לטובת "טוען לזכות ברכוש". המסלול הראשון מבוסס על סעיף 36ג(א) לפקודת הסמים - הוא המסלול הקנייני והמסלול השני מבוסס על הוראת סעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון, המקנה לבית המשפט שיקול לפעול כן, בהתקיים "נימוקים מיוחדים". על הטוען לזכות להצביע על זכות קניינית או מעין-קניינית בנכסים. לחלופין, עליו להיות נושא אובליגטורי שהוא בעל "זכות מוכרעת" ביחס למסת הנכסים הכללית של הנידון, וזאת בשונה מאדם שלא הוכחה נשייתו או שמעלה טענות בעלמא (ראו ע"א 8487/09 **ניצני נ' מדינת ישראל**, מיום 27.10.13 וכן ע"א 8679/06 **חביץ ואח' נ' מדינת ישראל ואח'**, מיום 30.12.08. פסיקה לא מועטה קיימת גם בעניינים של בני זוג כטוענים לזכות- ראו החלטתי בה"ת 56224-08-17 **מדינת ישראל נ' מדינה**, מיום 24.11.17 והאסמכתאות שם).

בעניין **ניצני הנ"ל**, דן בית המשפט העליון בעניינו של מורשע בהליך פלילי שהוא גם פושט-רגל ובשאלה האם נכסיו יחולטו לטובת המדינה או יועברו למנהל המיוחד. כב' הנשיא (לשעבר) גרוניס ציין, בין היתר, כי העברת כספי החילוט דרך קופת פשיטת הרגל אינה בהכרח רצויה, שכן אחת ממטרות החילוט היא שלילה של כספים אשר ממילא אינם של הנאשם-החייב, שכן הושגו בעבירה. העברת הכספים דרך קופת פשיטת הרגל יוצרת מצג לפיו מדובר בנכסים מנכסי הנאשם-החייב, בעוד אין הדבר כך. מצג שכזה עלול להחליש את מעמדו של הליך החילוט (שם, סע' 28).

בנסיבות כאמור עלול להיווצר מסלול אזרחי עוקף להליך הפלילי, שטיבו הברחת נכסים ע"י חשודים לטובת תשלום חובותיהם. משכך, ברירת המחדל היא כי רק בהתקיים חריגים, יוצאו תפוסים ממסת הנכסים המיועדים לחילוט, לטובת טוען לזכות.

בעניינינו, המפרק בא בגדר "טוען לזכות". בניגוד לנטען על ידו, החלטת כב' השופט מלמד לא "הוציאה" את הרכבים ממסת הנכסים התפוסים. היפוכו של דבר הוא הנכון. ההחלטה הקודמת קובעת מפורשות כי מוארך תוקף החזקת התפוסים כולם, לרבות הרכבים. בהתאם, גם לא הוסרו צווי העיקול הקיימים. ההחלטה, בחלקה האחר, דחתה כאמור את בקשת המדינה לממשם.

בין מפרקה של המשיבה, כטוען לזכות, לבין משיב 1, קיימת מחלוקת אשר בית משפט של פירוק קבע בה את שקבע, אלא שאין בהחלטותיו אלה, תהיינה כאלה או אחרות, כדי לאיין את החלטות הערכאה ה"פלילית"- קרי, החלטות שניתנו וניתנות בהליך דנן, בדבר הארכת תוקף התפוסים. כך למשל, ככל שתיוותר בעינה קביעת כב' בית המשפט המחוזי לפיה על משיב 1 להעביר את הרכבים לידי המפרק, יפה כוחה של אותה קביעה, בכפוף לקיומו של צו התפיסה שתוקפו מוארך בזה וכל עוד הוא חל.

על אף שהקשיתי לא אחת בעת הדיון על ב"כ המפרק בנקודה זו, לא שמעתי כל טיעון שיש בו כדי לסתור את מסקנתי זו, הנובעת מהוראות הדין והפסיקה. לא נשמע כל טיעון מפי המפרק, מדוע בא הוא בגדר החריגים להלכת "ניצני" דלעיל, אם בכלל. טיעונו היה, כאמור, כי כב' השופט מלמד הסיר את צו התפיסה- בעוד לא כך הדבר. אין דבר בסע' 43 לאותה החלטה, אליו הפנה המפרק, כדי לסתור פשוטו של מקרא.

בהינתן האמור, לא מצאתי פגם בעמדת המבקשת לעניין הרכבים, כפי ביקורתו של המפרק. ככל שנפלו פגמים בהתנהלות המבקשת- ואיני קובע כי היו כאלה- אפשר ומצאו הם את ביטויים בכך שהתגבשה מציאות בה משיב 1 זוכה, שמא נאמר ולו במידת מה- מן ההפקר, בכך שהחזיק עת ארוכה ברכבים, בתנאים חריגים לקולא, שאינם כוללים כל הפקדה. זאת ציינתי למעלה מן הנדרש.

לאור כל האמור- בקשת המבקשת מתקבלת. תוקף החזקת התפוסים כולם מוארך ב- 180 ימים.

כלל החומר שהוגש לעיוני ע"י המבקשת יושב אליה באמצעות צוות לשכתי.

ניתנה היום, כ"ז טבת תשע"ח, 14 ינואר 2018, בהעדר  
הצדדים.